

	ТЕОРІЯ ВЛАДИ
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія» Рік навчання: 1, семестр 2 Кількість кредитів: 4, 120 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат філос. наук, доцент Огаренко Євген Семенович
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	ogarencko.eu@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Головною *метою курсу* є ознайомлення студентів із концептом «влада» в соціальному і політичному контекстах, генезою теорії влади, різноманітними концепціями і напрямками аналізу влади, специфікою, ресурсами політичної влади, поняттями легальності, легітимності політичної влади, теоріями розподілу влади.

Завданням курсу є розуміння студентами теоретичних засад визначення та аналізу влади, зокрема, політичної, різноманітності та розвитку концепцій влади, специфіки та базових засад політичної влади, взаємозв'язку між концептом «влада» та політичною практикою.

Передумовою вивчення дисципліни є опанування таких дисциплін, як: Вступ до фаху, Філософія.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
Вступ до теорії влади. Витоки та генеза теорії влади.	<p><i>Знати</i> предмет теорії влади та його місце в системі соціальних знань, етимологію та семантичне поля поняття «влада», зародження цього поняття в культурно-історичних пам'ятках Давнього Сходу.</p> <p><i>Вміти</i> аналізувати філософський підхід до поняття влади у творах Дж. Локка, Т Гоббса, Ф. Ніцше, Б. Рассела, народження наукового підходу до</p>	Питання, реферативні роботи

	розуміння влади, поняття «влада» та «панування» у М. Вебера.	
Влада як соціальне явище.	<p><i>Знати</i> соціальні засади владних відносин, поняття соціальної нерівності та соціального впливу, поняття «hard power» і «soft power», відкриті форм владного впливу (примус, спонукання та авторитет), поняття негативних і позитивних санкцій, влади як авторитету в «теорії спротиву» Д. Френча і Б. Рейвена.</p> <p><i>Вміти</i> вирізняти маніпулятивні («напівприховані») форми впливу, приховані форми владного впливу: влади як участі у прийнятті рішень, влади як «мобілізації схильностей», влади як формування бажань і переконань.</p>	Питання, реферативні роботи
Типологія концепцій влади. Поведінкові концепції влади.	<p><i>Знати</i> теоретичні засади типологізації концепцій влади, парадигмального підходу, концептуального підходу, основних концепцій влади, фрейдистську та неофрейдистську концепцію влади, психоаналітичні засади біхевіоризму, символічну концепцію влади Г. Ласвелла.</p> <p><i>Вміти</i> аналізувати поняття влади у веберівській концепції соціальної поведінки, антропологічні засади влади в концепції Е. Канетті.</p>	Питання, реферативні роботи
Інституційні концепції влади.	<p><i>Знати</i> поняття політичного інституціоналізму, ідею держави як юридично персоніфікованої нації, марксистські концепції державної влади, неомарксистські концепції влади А. Грамші, Н. Пуланзаса, концепцію політичного К. Шмітта як розрізнення «друга» і «ворога».</p> <p><i>Вміти</i> аналізувати поняття «культурна гегемонія» А. Грамші, поняття суверенності влади в концепції К. Шмітта.</p>	Питання, реферативні роботи
Системно - функціональні концепції влади.	<p><i>Знати</i> поняття системи та системного підходу до суспільства, системну концепцію влади Т. Парсонса, системну концепцію політики Д. Істона, поняття комунікативного коду та влади як «альтернатива уникнення» в концепції Н. Лумана, мезосоціальну концепцію влади М. Кроз'є, мікросоціальну концепція влади М. Роджерса і Т. Кларка.</p> <p><i>Вміти</i> аналізувати поняття влади як «контролю над невизначеністю», бюрократії як «порочного кола» влади,</p>	Питання, реферативні роботи,

	<p>поняття влади як наслідку ролі і статусу індивіда.</p>	
<p>Постсистемні концепції влади.</p>	<p><i>Знати</i> методологічні засади постсистемності, поняття нелінійності та зворотного зв'язку, поняття суспільного дискурсу як фактору зворотного впливу на політичну реальність, історичного повороту влади «від символіки крові до аналітики сексу» (М. Фуко), поняття «символічної влади», «магічного делегування» та «легітимного лицемірства» (П. Бурдьє)</p> <p><i>Вміти</i> пояснити метафору «Паноптикону» як уособлення «пенітенціарної системи», аналізувати владу як «механізму управління виробництвом істини» (М. Фуко), поняття «політичного простору» та «політичного поля» (П. Бурдьє).</p>	<p>Питання, реферативні роботи, тестування за гугл-формою,</p>
<p>Політична влада: специфіка та ресурси.</p>	<p><i>Знати</i> поняття політичної влади, переваги і недоліків централізації функції примусу, поняття суверенності політичної влади, «поділеної суверенної влади» (Р. Арон), держави як основного інституту політичної влади, поняття публічності, легальності і легітимності політичної влади.</p> <p><i>Вміти</i> аналізувати значення ресурсів політичної влади, типологію ресурсів, концепцію «обміну ресурсами» П. Блау, ресурси влади в історичному контексті.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Легальність політичної влади.</p>	<p><i>Знати</i> різницю між легальністю та легітимністю влади, поняття інституалізації влади як умови її легалізації, поняття конституції і конституційного обмеження влади, поняття «суспільного договору» і «природних прав людини», поняття прав людини, індивідуальні, політичні і соціальні права людини.</p> <p><i>Вміти</i> аналізувати історичну динаміку прав людини, поняття «правової держави», поняття трансгуманізму в контексті прав людини у сучасному світі.</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>
<p>Легітимність політичної влади.</p>	<p><i>Знати</i> поняття легітимності політичної влади, витоки поняття легітимності влади, типології легітимності влади М. Вебера, Ж.-Л. Шабо, Д. Істона, поняття</p>	<p>Питання, реферативні роботи</p>

	<p>традиційної та революційної легітимності, «оголеної влади» за Б. Расселом.</p> <p><i>Вміти</i> пояснити засоби підвищення легітимності влади, дилему ефективності або легітимності влади в історичному і сучасному контексті.</p>	
Розподіл влади.	<p><i>Знати</i> поняття розподілу влади в історичному контексті, основні концепції розподілу влади, обґрунтування сенсу розподілу влади як механізму стримувань і противаг, функціональні характеристики трьох основних гілок влади та їх інституційного представництва, поняття контрольної влади, поняття «четвертої влади».</p> <p><i>Вміти</i> пояснити поняття медіакратії, сучасні проблем розподілу влади: відокремлення політичної влади від економічної, відділення політичної влади від ідеологічної.</p>	Питання, реферативні роботи, тестування за гугл-формою.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Жаровська І. М. Теорія влади : навч. посіб. Х. : Право, 2016. 240 с.
2. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи. Підручник у 2-х томах. За загальною ред. Хоми Н. М. Т. 2. Доктринальний підхід – Львів: «Новий світ - 2000», 2016. 535 с.
3. Галдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці: Навч. посібник. Дніпро: Дніпропр. держ. універ. внутр. справ, 2020. 164 с.
4. Огаренко Є.С. «Непотаємність» влади» (Вступ до кратології). Навчальний посібник. Одеса, ОНУ, 2018. 110 с.
5. Американський президенціалізм. Біографічна енциклопедія. За наук. ред. д.п.н. Хоми Н. М. – Львів: «Новий світ», 2018. 369 с.
6. Арендт Х. Банальність зла. Суд над Айхманом в Єрусалимі. Пер. з англ. К.: Дух і Літера. 2013. 367 с.
7. Бульбенюк С. С. Соціопсихологічна природа політичної влади: монографія. Київ. : КНЕУ, 2013. 215 с.
8. Бульбенюк С. С. Провідні концепції політичної влади. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Випуск 5'2011. 47 – 51.
9. Грін Р. 48 законів влади. Переклад з англ.. К.: КСД, 2017. 608 с.
10. Грамші А. В'язничні зошити. Вибрані записи. Київ: Вперед, 2017. 417 с.
11. Козинець, О. Г. Становлення і розвиток теорії поділу влади в історії світової політико-правової думки. // Підприємництво, господарство і право, 2020. № 1. 165-169.
12. Луман Н. Поняття цілі і системна раціональність: щодо функції цілей у соціальних системах. Пер. З нім. – Київ: Дух і літера, 2011. 336 с.

13. Мілова М., Дмитрашко С. Тоталітарні режими: ідеологічне обґрунтування цілей, форм і методів володарювання // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку: Зб. Наук. 5ла. Львів, 2012. Вип. 24. 51-55.
14. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість. – Київ: Дух і літера, 2011, 338 с.
15. Талдикін О. В. Наддержавна влада в умовах глобалізації // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, 2016. № 1. 26-33.
16. Талдикін О. В. Нетократія в інформаційному суспільстві: спроба класифікації в контексті теорії влади. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету. 2013. № 1. 45-52.
17. Фуко М. Наглядати і карати. Народження в'язниці. Пер. з франц. К.: Комбук, 2020. 452 с.
18. Яцура К. Г. Концепція політичної влади в соціології Т. Парсонса // Сучасне суспільство, 2013. №1. 85-92.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ЗАЛК

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Вступ до теорії влади. Витоки та генеза теорії влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Влада як соціальне явище.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Типологія концепцій влади. Поведінкові концепції влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Інституційні концепції влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії);	0 – 6
Системно - функціональні концепції влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Постсистемні концепції влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії); 0 – 20 (тестування за гугл-формою)	0 – 26
Політична влада: специфіка та ресурси.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 6
Легальність політичної влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 6

Легітимність політичної влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії); 0 – 20 (тестування за гугл-формою)	0 – 6
Розподіл влади.	0 – 6 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії); 0 – 20 (тестування за гугл-формою)	0 - 26
Підсумковий контроль		20
Сума балів		100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.